Hiệu Đức-Lợi
26, 61 Rue des Tasses Hanoi
Téléphone: 571
Đồ đồng đẹp và kỹ nhất Bắc-kỳ, có đủ các kiểu mỹ thuật, giá bán phải chăng
Chủ-nhân PHÙNG-VĂN-MẬU
các chi-điếm
105, Rue d'Espagne — SAIGON
78 80 P. Doumer — HAIPHONG

Một tờ báo PHONG-HÓA... xuôi một tuần-lễ vui.

Mưa thu...

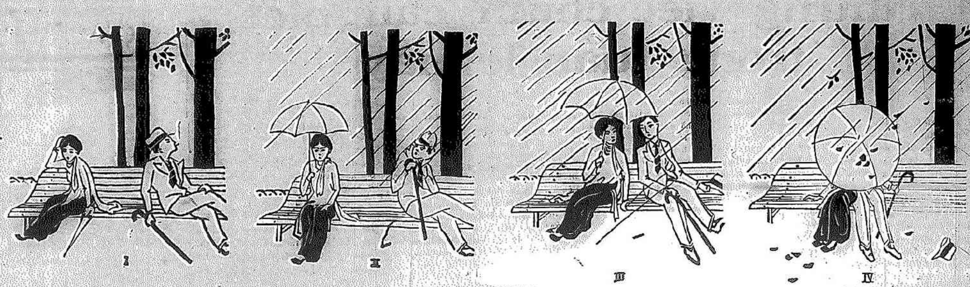

Ích lợi không ngờ...

VUI... CƯỜI...

Hai anh nói khoác

Nhà tôi có nuôi con mèo đẹp lắm. Một hôm có người bà con viết giấy xin con mèo về nuôi.

Tôi vừa xem xong đặt trên bàn, thì nó nhẩy lên cắn cho nát tờ thư mới chịu thôi.

— Mèo của bác cũng khá đấy, xong chưa bằng con chó vện của tôi. Một hôm tôi vào bếp bị nhọ nồi dính vào má, con chó nhà tôi muốn bảo cho tôi hay mà nó không biết làm thế nào cứ nhẩy lên nhìn vào mặt tôi mà sủa — nhưng tôi vẫn không hiểu vì cớ gì. — Một lúc nó chạy ra vườn, rồi nó vào, mồm ngậm một tàu lá. Tôi cúi xuống nhìn kỹ thì ra lá cây nhọ nồi.

●

Cái kiện kỳ khôi

Bốn anh nuôi chung một con chó, chia nhau mỗi người nhận một chân. Một hôm con chó bị đau một chân sau, người nhận cái chân đó, nghe một ông lang, lấy dẻ thấm dầu tây quấn vào chân ấy để chữa cho khỏi. Con chó mon-men xuống bếp, chẳng dè miếng vải quấn ở chân bắt lửa, chó ta nóng chạy vùng sang nhà bên láng giềng, lửa bắt vào nhà. Nhà láng giềng cháy sạch. Láng giềng bắt đền.

Ba anh kia bắt anh có cái chân chó ấy phải đền, còn anh này thì nói để cả bốn người cùng bỏ tiền đền nhau ra bồi thường. Cãi cọ nhau mãi không xong, đem nhau đến cửa công.

Quan sử: bắt ba anh có chân chó đau thì không phải đền một xu nào. Vì rằng: chân chó có quyền đau không hại đến ai. anh kia có quyền lấy dầu tây thấm vào chữa cho chó, không hại đến ai. chó bị lửa là vì tình cờ, cũng không hại đến ai. Nhưng vì con chó còn ba chân khỏe mới chạy được, vì có ba chân mới cháy nhà láng giềng, vậy thì lỗi tại ba chân đó, những người có ba chân đó phải đền mỗi người một phần tiền.

●

Trò lạ

Thiên-hạ sòm-sỉ lại đứng xem một người làm trò quỉ thuật — người làm trò hỏi: có ai chịu khó vào thử không?

Một cậu bé chạy vào nói: tôi.

— Này em bé, cho em hai xu, đằng kia có hàng kẹo, em lại mua hai xu kẹo lạc, ăn đi, rồi chạy về đây ngay lập tức.

Đứa bé chạy đi mua xong rồi về đứng đấy — người làm trò vỗ tay lên đầu đứa trẻ rồi bảo: em đừng sợ, em nhắm mắt lại, còn các ông các bà mở mắt to ra xem trò lạ...

Đứa trẻ này ăn kẹo lạc, tưởng kẹo ở trong bụng, không phải, kẹo ở trên đầu nó cơ. Tôi lấy ra dễ như trở bàn tay.

Trở bàn tay một cái thì quả có chiếc kẹo lạc thật. Thiên hạ náo nức: trò lạ đấy. Nhưng lấy làm lạ nhất là đứa bé con, nó lẩm-bẩm:

Ồ hay! kỳ quá...

Người làm trò lấy làm lo, hỏi: kỳ cái gì.

Cậu bé trả lời: kỳ thực, lúc nãy tôi ra hàng kẹo, ăn kẹo vừng chớ không phải kẹo lạc.

●

Câu đối lạ

Ông Tú-Ro người làng Phù-lưu (Thái-bình) đến nhà một người bạn ở làng Đồng-quang (Hai-phong) đòi món nợ cũ. Bạn xin nhận trả, nhưng thấy ông tú nói chữ tr cứ nhầm với chữ l, vì dụ: con trâu thì gọi con lâu, trắng trẻo thì nói lắng, lẻo, liền ra đùa một câu đối, hẹn đối được thì xẽ trả, ông liền đọc:

Bác hay tích-tích ti-ti, nói những câu lúc la, lúc lắc, tiếng lọ lẹ nghe thực lái lai.

(Bác hay trích-trích tri tri, nói những câu trúc tra trúc trắc, tiếng trọ trẹ nghe thực trái tai.

Ông tú thấy ông kia nói cũng không kém gì mình, cái lỗ thì đánh ra cái nỗ, lạnh lẽo thì đọc nạnh nẽo, liền đối tiếp luôn rằng:

Anh khéo nằn nằn, nữa nữa, toàn một giọng nập nà nập nờ, hẳn năm ne muốn chùng nở nợ.

(Anh khéo lằn lằn lừa lừa, toàn một giọng lập là lập lờ, hẳn lăm le muốn chùng lở nợ).

Ông bạn phục tài và lập tức trả ngay liền ông tú nợ.

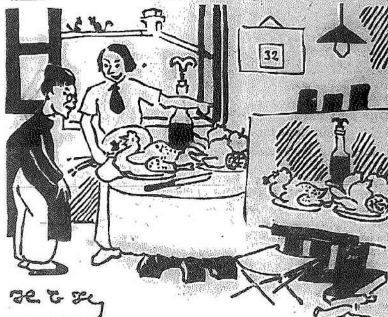

— Sao bác vẽ toàn một thứ này?
— Bác tính thuê mãi thì đắt, thế này vẽ xong cứ việc ngả ra tiện vô cùng.
— Bác nghĩ thế rất phải chốc nữa bác xong tôi sẽ lại chơi.

chuyện ngắn.

ĐI NAM KỲ

— Anh Cán xin đi Nam-kỳ!

Câu truyện đồn ran trong sở Lục-lộ.

Từ ông tham Tê cho đến chú loong toong Bé, ai ai cũng đều lấy làm ngạc nhiên về cái tin quái gở...

— Chả có lẽ!

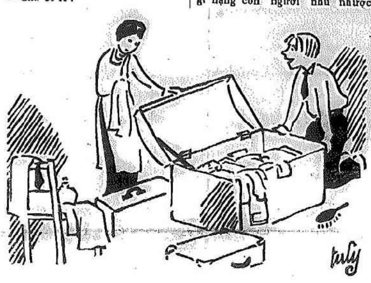

— Thì thứ hai sau anh ấy đáp tầu vào Nam kia kìa!

— Lạ nhỉ!

Mà lạ thực! Xuốt hai mươi năm ông ký Cán làm việc ở sở Lục-lộ, ít khi ra khỏi thành phố Hanoi, chẳng biết Yên-phụ ở về phía nào, làng Bạch-Mai đường gần hay xa. sao nay lại có ý tưởng ngông cuồng xin đi xa-lắc xa-lơ như thế? Cũng chẳng phải có điều gì làm mất lòng quan trên mà phẫn trí: trong hai mươi năm trời, từ mười bẩy tuổi cho tới nay băm bẩy, từ khi lương còn 25 đồng cho đến nay tăng gần tám chục, ông ký Cán vẫn làm tròn bổn phận, số không cộng sai một cột, tiền không hề thiếu một hào. Đối với quan trên ông là người được việc, cùng anh em đồng sự là người bạn tốt, hiền lành, ít nói.

Ông tham Tê thì thầm với ông phán Côn:

— Có lẽ từ ngày vợ nó chết, nó buồn bực... phát cáu.

— Khổ... ông! Nó lấy con đầu Lan đã gần hai năm nay. Buồn gì mà buồn!...

●

Đầu Lan ở Tuyên-quang về Hanoi, mở nhà hát ở phố Khâm-thiên được một tháng thì tình cờ gặp ông ký Cán. Hồi đó, nhân vợ mới chết ông ký tháng ngày âu sầu phiền não, nên anh em thương hại đến rủ đi «đập trống» cho khuây khỏa... Ai ngờ... duyên trăm năm ông Tơ-hồng định sẵn từ xưa, chẳng bao lâu đầu Lan đã trở nên bà ký.

Về nhà ông ký, Lan tỏ ra con người đảm đang đứng đắn, làm lụng xuốt ngày, nên được chồng yêu thương vị nể. Duyên càng đượm, lửa càng nồng trong khoảng một năm trời tình keo sơn như một ngày thêm khăng khít.

Bỗng hơn tháng nay Lan đổi hẳn tính nết. Trước chăm chỉ bao nhiêu thì nay lười biếng bấy nhiêu. Khi chồng ở nhà thì chỉ ngủ. Chồng đến sở là nhẩy tót đi chơi, sáng gần mười một giờ, chiều gần năm giờ mới về. Trước thuỳ-mị, ngọt ngào biết mấy, nay thì cau-có gắt-gỏng xuốt ngày. Chửi mắng đầy tớ lèm bèm, bắt bẻ oẻ họe chồng từng tí,

Chồng thấy vợ thế càng chiều. Lạ gì hạng con người nhu nhược!

Bao nhiêu lỗi thường cho là ở mình cả. Có khi lẩn thẩn ông ký nghĩ quanh: «Nó quen sung-sướng, được bao công tử chiều chuộng xưa nay. Lấy mình là một sự bất mãn... Ta còn có vẻ gì đẹp trai nữa mà bảo nó thích được. Thôi! ta cố làm cho nó bằng lòng... vận mệnh nó đã gửi vào tay ta kia mà»!..

Từ đó ông ký cố đi kiếm thêm việc ngoài làm cho rộng tiền tiêu, chịu khó lần mò tìm đến xin việc các nhà muốn mượn thầy giáo trông coi việc học cho con. Như thế có tháng kiếm được đến ba, bốn chục bạc...

Trong khi ấy thì Lan vẫn buồn... Khốn nạn! còn biết làm thế nào cho vui lòng người yêu! Chẳng được đừng, ông ký ngỏ lời hỏi vợ:

Vậy mợ muốn gì?

Lan nũng nịu:

- Em chỉ muốn đi Saigon

○

Thế là ông ký Cán đệ đơn xin đổi đi Nam kỳ. Hôm nay ở sở về, ông ký cầm chiếc phong bì vàng to tướng hớn hở bảo vợ:

— Được rồi!

— Được cái gì?

— Đi Saigon.

— Thế à cậu!... Trời ơi cậu yêu em quá! Thế bao giờ đi hở cậu?

— Thứ hai sau.

— Chết! thu xếp sao kịp?... Xin hoãn có được không cậu?

— Không được!

— Nhưng còn bát họ đằng bà tham Công, mãi cuối tháng người ta mới chồng... Hay cậu vào trước, em thu xếp xong vào sau.

Ông ký ngần ngừ..:

— Thôi cũng được!

Trong tuần lễ trước ngày li-biệt, vợ chồng ông ký âu yếm nhau khôn xiết kể. Ông ký thấy vậy cảm động:

— Mình yêu tôi quá.

— Chả yêu mình còn yêu ai? Bỗ lẩn thẩn lắm.

— Ba, bốn tháng nay tôi không được mình âu yếm như thế, tôi đã ngờ mình chán tôi rồi.

— Không nên ngờ bậy, biết chưa?

Hai cái hôn theo liền câu mắng yêu làm ông ký càng cảm động, nước mắt chẩy trên hai gò má.

●

Nửa tháng sau, trong phòng ngủ nhà ông tham Ái, Lan đứng trước tủ gương chải đầu, tủm tỉm cười với bóng, có vẻ tự đắc rằng mình vẫn đẹp.

— Cậu!

Trên giường Hồng-kông, cậu tham ngủ một vẫn không thưa.

Lan đến bên lấy tay lay mạnh:

— Dậy đi làm chứ! Cậu! Gần bẩy giờ rưỡi rồi!

Ông tham Ái thức choàng, ngồi nhổm dậy, như người tỉnh giấc chiêm bao.

— Cái gì thế, mợ?

— Bẩy rưỡi rồi, dậy đi làm!.. Này cậu!... Cậu có biết tại sao em yêu cậu không?

— Không.

— Tại cậu ngoan, dễ bảo, nên em yêu nhá! Vậy em bảo cậu dậy sao cậu còn nằm lỳ ra đấy?

— Ừ thì dậy này!

Được chưa đầy nửa năm, Lan gần như làm mẹ thật. Mà có khó gì đâu! Chỉ đem cái chánh-sách đã thi-hành với người chồng thứ nhất: yêu rồi... lấn.

Nhưng thường trong tình giới hai cái tính tình ấy không thể đi đôi với nhau được. Người nào mình đã lấn nổi thì khó lòng mà yêu được. Lúc đó những tính xấu của người yêu sao hiện ra lắm thế: Nào những nó nhu-nhược nó gàn, nó nói ngang như cua. Đến cái tấm ái tình nồng nàn của ai, mình cũng cho là một tật xấu: «Gớm! thằng cha si-tình! ngu ngốc, bực mình chết đi được!»

Tới trình-độ ấy, thì bao cảm-tình đã đổi ra lãnh đạm rồi, mà từ lãnh đạm đến ác cảm chỉ có một bước. Đến nỗi ăn ở với nhau được có chín tháng, trong buồng ngủ ông tham Ái, đã sẩy ra tấn bi hài kịch sau này:

Lan nũng nịu nói với chồng:

— Cậu ơi! cậu có còn yêu em nữa không?

— Em không trông thấy à? Bây giờ cậu yêu em lại gấp trăm gấp nghìn ngày cậu mới biết em.

— Thế cậu có chiều em không?

— Chả chiều em thì chiều ai?

— Em muốn gì cậu cũng cho nhá.

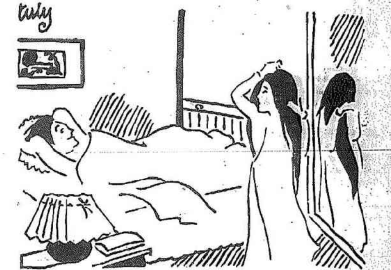

— Cậu ạ! hôm nay nó đến nơi rồi đấy nhỉ?

— Đến đâu?

— Đến Saigon ấy mà!

— À!... Gớm thằng cha gàn quá. Không biết nó xin đi Nam-kỳ làm cái thớ gì thế?

— Nhưng nó không gàn, không ngu thế thì dễ thường cậu đã lấy được em! Cậu ạ!... em mà không lấy được cậu thì nay em khổ quá nhỉ? cậu nhỉ?

— Em Lan bậu cậu quá!

●

Ông tham Ái làm việc tại phòng giấy phủ Toàn-quyền, lương ngoại trăm tám. Hèn gì mà Lan chẳng thích hơn ký Cán, thích hơn ngày từ ba tháng trước khi ký Cán đi Nam-kỳ. Vả tham Ái là người hoàn toàn đủ nết tốt: trai trẻ, chưa vợ, bồ côi cha mẹ Lan lẩm bẩm thường nói một mình: «lấy nó thì tha hồ mà làm mẹ nó».

— Cũng cho.

— Cậu có biết tại sao ít lâu nay em hay buồn bã gắt gỏng không?

— Tại em không yêu cậu nữa.

— Không phải nhá! Tại em chỉ muốn đi Saigon. Vậy cậu làm giấy xin đổi vào trong ấy cho em theo vào. Nhá cậu nhá!

— Đi Nam-kỳ?

— Ừ, đi Nam-kỳ! nhá cậu nhá!

Ông tham Ái ngẫm nghĩ... thở dài... nói một mình.

— Đi Nam kỳ!

T.K.G.